

PÁLYASZOCIALIZÁCIÓS GYAKORLAT

I. A tanegység alapvető adatai

A kurzus kódja	OPSZGY/E
Képzések	Hittanár-nevelőtanár (esti)
Óraszám	23 óra/félév
Kreditérték	6 kredit
Helye a mintatantervben	1. félév
A meghirdetés gyakorisága	évente egy alkalommal, az őszi félévben
A tantárgy besorolása	kötelező
Előtanulmányi követelmény (előfeltétel)	–
Tantárgyfelelős	Dr. Urbán Péter (urban.peter@sapientia.hu)
Gyakorlatvezető	Hetesi Edit (hetesi.edit@sapientia.hu)
Gyakorlatszervező	Berki Bettina (berki.bettina@sapientia.hu)
Órarendi beosztás	Tájékozódjon a honlapon közzétett órarendből !
Értékelés	Gyakorlati jegy

II. A gyakorlatra való jelentkezés módja

- A gyakorlatra az első félévben kerül sor. Kérjük, a beiratkozást követően haladéktalanul vegye fel a kapcsolatot Berki Bettina gyakorlatszervezővel (berki.bettina@sapientia.hu)!
- A kurzust a tárgyfelvételi időszakban fel kell venni a Neptun rendszerben.

III. A tanegység célja

A pályaszocializációs gyakorlatok célja, hogy a hallgatók tanári felkészítésük keretében szakmai tapasztalatokat gyűjtsenek az iskolában, e tapasztalatok tükrében több szempontból is képet alkossanak a tanári munkáról, valamint egyre árnyaltabb módon tudjanak reflektálni saját pályaalakulásukra, erősségeikre, fejlesztendő területeikre.

A kurzus megfigyeléseinek és reflexióinak középpontjában a **pedagógus** (a tanár feladatai, kompetenciái, felelőssége, a tanári szerepértelmezések, az iskola mint munkahely és szervezet, az iskola infrastruktúrája, a tanári munkaidő), a **tanuló** (a különböző korosztályok sajátos igényei, az iskola mint tanulási környezet, az iskola tevékenységkínálata, a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése stb.), valamint a **pedagógiai folyamatok** (tervezés, munkaformák, módszerek, értékelés, motiváció, közösségfejlesztés, a tanulás támogatása, tehetséggondozás, felzárkóztatás stb.) állnak.

IV. A gyakorlat menete

1–2. óra	Szemináriumi foglalkozás a Főiskolán - A gyakorlat ismertetése - A hospitálás szempontjai - Követelmények	A szorgalmi időszak első hetében az órarendben megadott időpontban.
3–21. óra	Három alkalommal iskolai gyakorlat - Alkalmanként 6 tanórán hospitálás - Összesen 1 órán a hallgató egyéni beosztása szerint az intézmény megismerése	A gyakorlatszervezővel egyeztetett időpontban és intézményekben. Az egyeztetést a hallgató kezdeményezi.
22–23. óra	Szemináriumi foglalkozás a Főiskolán Összegzés, a prezentációk előkészítése	A szorgalmi időszak utolsó hetében az órarendben megadott időpontban.

	• A tapasztalatokat összegző rövid prezentációk tartása, reflexiók	
--	--	--

V. A képzésen szerezhető tudás

- Ismeretek

A hallgató

- ismereteket szerez az iskola mint intézmény és szervezet működéséről,
- ismereteket szerez a pedagógus feladatköréről, kompetenciájáról, munkaidejéről, felelősségéről, megismeri munkakörülményeit,
- ismeri és végiggondolja a pedagógus szakma legfontosabb jogi és etikai szabályait, normáit,
- ismeretekkel rendelkezik a reflektív gondolkodás szerepéről a szakmai fejlődésben, a továbbképzés lehetőségeiről, a lelki egészség megőrzésének elméleti és gyakorlati módszereiről,
- ismereteket szerez a tanulók pedagógiai megismerésének módszereiről,
- alapvető ismereteket szerez a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokkal és ezek hatékony kezelésének lehetőségeiről,
- ismereteket szerez a közösség kialakítását, fejlesztését elősegítő pedagógiai módszerekről,
- egyre inkább tudatosítja szaktárgyának a tanulók személyiségfejlődésében betöltött szerepét, lehetőségeit,
- ismereteket szerez a pedagógiai folyamatoknak a tanulók személyiségfejlődésére gyakorolt hatásáról,
- ismereteket szerez a tanulók értékelésének fajtáiról, módszereiről,
- ismereteket szerez a szakmódszertan aktuális kérdéseiről, a differenciálás lehetőségeiről,
- ismereteket szerez a társadalmi és csoportközi folyamatokról, a demokrácia működéséről.

- Készségek

A hallgató

- képes a megfigyelt pedagógiai helyzetek reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére,
- megfigyelései tükrében képes megfogalmazni és képviselni saját pedagógiai nézeteit,
- képes meghatározni saját szakmai elhivatottságát, szerepvállalását,
- a pedagógiai munkában felmerülő problémákhoz képes adekvát szakirodalmat keresni, felhasználni,
- képes a saját pályaalakulási folyamatával kapcsolatos önreflexióra: a megfigyelései és a visszajelzések alapján azonosítja erősségeit és fejlesztendő területeit,
- képes tapasztalt kollégák, mentorok segítségével a tehetséges, a nehézségekkel küzdő vagy a sajátos nevelési igényű, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tantárgyában egyéni bánásmódot igénylő tanulókat felismerni,
- képes a szaktudományi, továbbá az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanultaknak a gyakorlati szituációkban való felismerésére, mérlegelésére,
- egyre inkább képessé válik a tanulási-tanítási stratégia meghatározására, a tananyag feldolgozásához a pedagógiai céloknak és a tanulók életkori sajátosságainak

megfelelő oktatási folyamat meghatározására, hatékony módszerek, szervezési formák, eszközök kiválasztására.

- **Attitűdök**

A hallgató

- nyitott a megismerésre, illetve a tapasztalatszerzésre, fontosnak tartja az egész életén át tartó tanulást,
- képes a mérlegelésre, az együttműködésre, a kölcsönösségre és az asszertív kommunikációra,
- elkötelezett a szakmai együttműködés mellett, képes segítséget kérni és elfogadni,
- betartja a pedagóguspálya jogi és etikai normáit,
- törekszik önismeretének, saját személyiségének fejlesztésére, testi-lelki egészségének megőrzésére,
- reflektív módon törekszik szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére,
- kész a folyamatos szaktudományi, szakmódszertani és neveléstudományi megújulásra,
- egyre inkább elkötelezetté a tanulók tudásának és tanulási képességeinek folyamatos fejlesztése iránt,
- nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére,
- nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására,
- felelősségteljesen viszonyul a tanulók személyiségfejlesztéséhez, képes mindenkiben meglátni az értékeket és pozitív érzelmekkel (szeretettel) viszonyulni a tanulókhoz,
- érzékeny a tanulók egyéni problémáira,
- fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást,
- fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében,
- reálisan ítéli meg a pedagógus szerepét a fejlesztő értékelés folyamatában,
- elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

VI. Évközi tanulmányi követelmények

A hallgatók a félév során szemináriumi foglalkozásokon és iskolai gyakorlatokon vesznek részt (ld. IV. pont). Az iskolai gyakorlatok során tanítási órákat látogatnak, megismerik az intézményt és a tanórán kívüli iskolai tevékenységeket. A tanítási órákról hospitálási naplót vezetnek. Felkészülnek a félév végi szóbeli beszámolóra.

Iskolai gyakorlatról történő hiányzás esetén a hallgató kezdeményezi az óralátogatások pótlását, ebben együttműködik a gyakorlatvezetővel és a gyakorlatszervezővel.

VII. Az értékelés módja

A hallgató teljesítményét a gyakorlatvezető értékeli az alábbi szempontok alapján:

- **jelenlét, konstruktív részvétel a szemináriumi foglalkozásokon és az iskolai gyakorlatokon**
- **a határidőre leadott hospitálási naplók minősége**
 - a kidolgozás igényessége (változatos, releváns szempontok, kellő részletesség és mélység)
 - szakmai igényesség (az értékeléseknek és a reflexióknak az adott szinten elvárható szakmaisága, hozzámért terminológia)

- formai igényesség, nyelvi minőség (igényes, áttekinthető felépítés, stílus, nyelvhelyesség, helyesírás)
- **a félévet záró szóbeli beszámoló (prezentáció) minősége**
 - a kidolgozás igényessége (változatos, releváns szempontok, kellő részletesség és mélység, az önreflexió minősége)
 - szakmai igényesség (az értékeléseknek és a reflexióknak az adott szinten elvárható szakmaisága, hozzámért terminológia)
 - formai igényesség, nyelvi minőség (igényes, áttekinthető felépítés, stílus, nyelvhelyesség, igényes prezentáció)

A hospitálási napló részei minden látogatott tanóra esetében

- A tanóra menetének rögzítése (idő, tanári és tanulói tevékenységek)
- Négy rövid reflektív esszé a tanóráról a választott 4 megfigyelési szempont szerint. Elsősorban a pedagógusra vonatkozó szempontok közül kell választani. A rövid esszék terjedelme 400–800 leütés szóközökkel.

A félévet záró szóbeli beszámoló

- **Tartalmi elemek**
 - A gyakorlat tapasztalatainak összegző megfogalmazása
 - Kiemelkedő élmények, felismerések, nehézségek
 - Reflexió a tanultakra: Milyen új tudás birtokába került?
 - Reflexió a saját pályaalakulására (rátermettség, hivatás alakulása, tanári kompetenciák stb.)
- **Formai követelmények**
 - A hallgató előadása, prezentáció vetítésével
 - Időkeret: 15 perc
 - Az előadást rövid megbeszélés követi

VIII. Ajánlott irodalom

Czető Krisztina, Lénárd, Sándor Solymosi Katalin, Széll Krisztián (2020). *Megismerni? Hogyan? Miért? A tanulók megismerését támogató módszerek pedagógusoknak.*

Falus Iván (főszerk.); Szűcs Ida (szerk.) (2022): *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz.* Akadémiai Kiadó, Budapest.

Knausz Imre (2008). *Mit kezdünk az értékeléssel? Adalékok az integrációs nevelés pedagógiájához.* Budapest, Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság.

Szabó Éva, N. Kollár Katalin (2017). *A tanári szerep, a vezetés és a tekintély problémái.* In: *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve* 3. Osiris Kiadó, Budapest, 407–454.

Szivák Judit (2014). *A reflektív gondolkodás fejlesztése.* Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége.